

MILLIY HUNARMANDCHILIK SOHASINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI

Yaxshiliqov Sardor Rustam o'gli

TDAU tayanch doktoranti

Annotatsiya

Mazkur tezisda O'zbekistonda milliy hunarmandchilik sohasining bugungi holati, uni boshqarish tizimining dolzarb muammolari hamda rivojlantirish istiqbollari statistik ma'lumotlar asosida tahlil qilinadi. Shuningdek, sohani samarali boshqarish, raqamlashtirish, eksport salohiyatini oshirish va davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini takomillashtirish bo'yicha takliflar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: *milliy hunarmandchilik, boshqaruv, innovatsiya, eksport, raqamlashtirish, turizm, klaster, samaradorlik.*

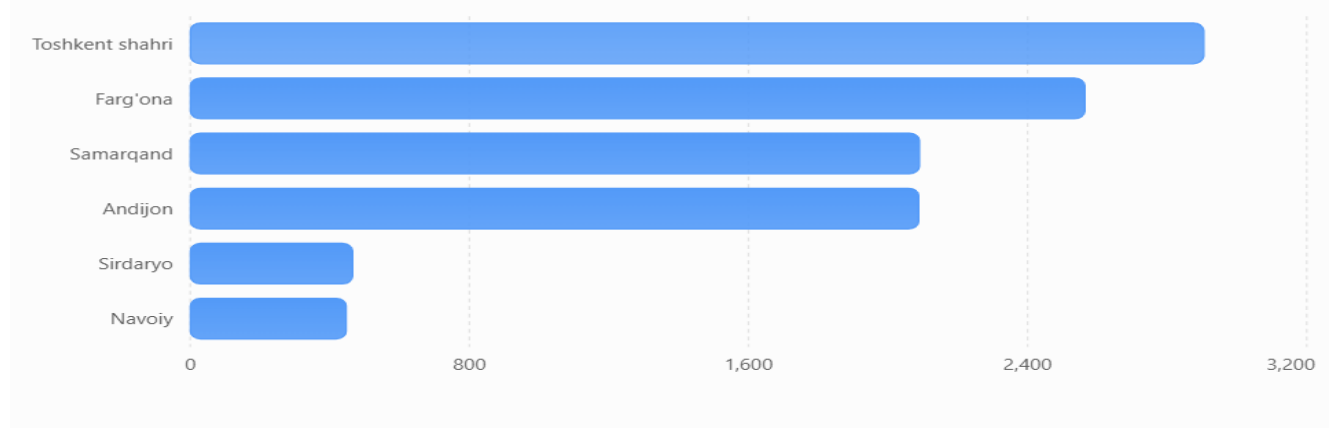
Kirish. Milliy hunarmandchilik O'zbekistonning madaniy merosini asrab-avaylash, aholi bandligini ta'minlash va turizmni rivojlantirishda muhim o'rin tutadi. So'nggi yillarda davlat tomonidan hunarmandlarni qo'llab-quvvatlash, soliq imtiyozlari berish, eksportni rag'batlantirish hamda yoshlarni kasb-hunarga jalb etishga alohida e'tibor qaratilmoqda.

Milliy statistika ma'lumotlariga ko'ra, 2026-yil 1-yanvar holatida mamlakatda 22 117 nafar faol hunarmand faoliyat yuritgan bo'lsa, 2026-yil 1-iyul holatiga ularning soni 26 658 nafarga yetgan. Bu ko'rsatkich sohada barqaror o'sish kuzatilayotganini ko'rsatadi.

Asosiy qism. Milliy hunarmandchilik iqtisodiyotning xizmat ko'rsatish, turizm va eksport bilan chambarchas bog'liq tarmoqlaridan biri hisoblanadi. Bugungi kunda kulolchilik, kashtachilik, zargarlik, yog'och o'ymakorligi, gilamdo'zlik, misgarlik va boshqa yo'nalishlar faol rivojlanmoqda.

2026-yil soni balandligida hunarmandlar

Eng yuqori va eng past ko'rsatkichlarga ega bo'lgan.

Statistik ma'lumotlarga ko'ra, hunarmandlar soni hududlar kesimida notekis taqsimlangan. 2026-yil boshida eng yuqori ko'rsatkich Toshkent shahri (2 906 nafar), Farg'ona viloyati (2 564 nafar), Samarqand viloyati (2 090 nafar) va Andijon viloyatida (2 088 nafar) qayd etilgan. Navoiy va Sirdaryo viloyatlarida esa hunarmandlar soni nisbatan kam bo'lib, mos ravishda 447 va 465 nafarni tashkil etgan.

“Hunarmand” uyushmasi elektron platformasi orqali 120 mingdan ortiq a'zolar ro'yxatdan o'tgan bo'lib, tizimda faol a'zolar soni 26 mingdan oshgan. Bu raqamlar raqamli boshqaruv tizimining joriy etilishi natijasida ma'lumotlar bazasi kengayib borayotganini ko'rsatadi.

Shunga qaramay, sohada bir qator muammolar saqlanib qolmoqda.

Jumladan:

1. boshqaruv jarayonlarining ayrim hududlarda yetarli darajada raqamlashtirilmagani;
2. marketing va elektron savdo imkoniyatlaridan to'liq foydalanilmayotgani;
3. eksport faoliyatida logistika va sertifikatlashtirish bilan bog'liq qiyinchiliklar;

yosh hunarmandlarni tayyorlash tizimining barcha hududlarda bir xil rivojlanmagani.

Mazkur muammolarni bartaraf etish maqsadida quyidagi takliflarni amalga oshirish maqsadga muvofiq:

- I. hunarmandchilikni boshqarishning yagona raqamli platformasini takomillashtirish;
- II. hududiy hunarmandchilik klasterlarini tashkil etish;
- III. elektron tijorat platformalari orqali xalqaro savdoni kengaytirish;
- IV. marketing va brending bo'yicha hunarmandlar malakasini oshirish;
- V. turizm marshrutlariga hunarmandchilik markazlarini keng jalb qilish;
- VI. ilmiy tadqiqotlar natijalarini boshqaruv amaliyotiga tatbiq etish.

Xulosa

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, O'zbekistonda milliy hunarmandchilik sohasi barqaror rivojlanmoqda. Hunarmandlar sonining ortib borishi hamda davlat tomonidan yaratilayotgan qulay shart-sharoitlar ushbu tarmoqning iqtisodiyotdagi o'rnini mustahkamlamoqda. Biroq zamonaviy boshqaruv usullarini, raqamli texnologiyalarni va innovatsion marketing mexanizmlarini keng joriy etish sohaning raqobatbardoshligini yanada oshiradi. Natijada milliy hunarmandchilikning eksport salohiyati, turizm bilan integratsiyasi va aholi bandligiga qo'shadigan hissassi sezilarli darajada ortadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

"Hunarmand" uyushmasi rasmiy sayti.<https://hunar.uz/>

O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi.<https://stat.uz/uz/>

O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi (hududlar kesimidagi hunarmandlar statistikasi).<https://stat.uz/uz/>